Annex

Índex de l'annex

1Entrevista amb el meu pare, Josep Maria Izquierdo Aymerich	70
2 Certificat de classificació de presos de Logroño	75
2 Carta 12/12/1938	76
3 Carta 21/12/1938	78
4 Carta 28/1/1939	80
5 Carta 6/2/1939	82
6 Carta 2/3/1939	85
7 11/4/1939	87

1.-Entrevista amb el meu pare, Josep Maria Izquierdo Aymerich

1.- Com era la seva família?

Francisca Sampere. La família Sampere tenia varies fàbriques del sector tèxtil. Una d'elles era les "Manufacturas Sampere", que era propietat de Francisca Sampere i estava portada pel seu marit Jaume. Més tard, quan el meu avi va morir, l'empresa la dirigia el meu pare, Jaume, i el seu germà Antonio. Antonio s'encarregava més de la direcció i el Jaume de la part de producció y relació amb proveïdors. Amb la mort de la meva àvia, i a mida que el món es complicava, va fer que l'Antoni deixés l'empresa i tot el negoci familiar passés a mans de Jaume.

2.- Com era aquesta empresa familiar?

- "Manufacturas Sampere" era una empresa per la paqueteria de la llana. Això vol dir, que rebia fil de llana ja tintat i primer el "filava" per donar-li el cap (gruix) adequat i més tard feia cabdells, els etiquetava, els embossava i els venia al major a botigues. Aquest tipus de negoci pràcticament ha desaparegut avui en dia ja que ningú es fa els jerseis a casa ni els compra de fets a mà i el jersei és una *prenda* molt industrialitzada.

3.- Fins quan va funcionar?

L'empresa va funcionar fins els anys 70, quan s'ho van vendre. Avui dia encara es pot veure una part, convertida en botiga a Trafalgar 32 (crec). Venien per tot Espanya, a botigues que venien llana al menor. Disposava doncs d'una petita xarxa comercial amb persones que actuaven de representant. Jo recordo al Sr. Ramos, de Pontevedra, que venia a vegades per casa. Una vegada vam anar a veure el Barça contra el Pontevedra i es va enfadar de veritat quan el Barça va guanyar. Encara avui estan actives algunes de les empreses dels Sampere. Una de les més importants s'ha reconvertit en la fabricació de veles de vaixells i els hi va molt bé.

4.- Com definiries la família de l'avi?

Els Sampere doncs eren uns burgesos, no molt rics però ben estants. A més del negoci del carrer Trafalgar recordo una fàbrica just davant de la sagrada família en uns terrenys que els hi van ser expropiats precisament per fer un parc per la sagrada família. Recordo que el meu pare es va enfadar molt quan, molts anys més tard, va sortir la notícia que l'ajuntament els havia venut a una constructora per construir uns pisos (va recalificar els terrenys). La família era molt tradicional i catòlica, amb una mare prou estricte. Eren 5 germans, 2 nois i 3 noies. De les noies 2 es van fer monges i l'altra no es va casar mai i sempre va estar implicada en temes socials. Va aprofitar un pis del bloc de Trafalgar per fer una residència d'estudiants (noies).

5.- Van tenir algun problema amb la vocació de la teva tieta?

Quan la tia Lola es va fer monja del Jesús i Maria, va d'haver d'aportar una dot i al meu avi no li va agradar. En el testament de l'avi, de les propietats que es dividien entre els germans, la part de la tia Lola sempre estava condicionada a que deixés de ser monja, per evitar que aquesta part de la propietat caigués finalment en mans de l'ordre.

6.- Com era la vida del teu pare quan era jove?

- Quan el meu pare m'explicava el que feia de jove, tot semblava molt igual que ara. Va estudiar a La Salle Condal (encara existeix just davant del Palau de la Musica, la Carlota ha jugat a basquet), desprès va fer un peritatge industrial/mercantil. Jugava a bàsquet, futbol, frontó, tennis. Tenia amics, anava a veure el barça, a ballar, fumava cigarrets turcs,...

7.- Quina mena de relació tenia amb els seus pares?

Pel que em sembla tenia una relació una mica distant amb els seus pares,
 però em sembla que era normal a l'època. Vivien en un ambient on mai va
 haver-se de fer el llit ni de fregir un ou (en tota la seva vida ho va fer, em

penso). La veritat es que no explicava massa sobre els seus pares. Només recordo alguna anècdota relacionada en que tenia que ser molt puntual per dinar i si arribava tard, les seves germanes l'ajudaven a dissimular. Però amb el temps, es va convertir en el pal de paller de la família i va tenir molta relació i cura amb les seves germanes. La relació familiar era molt diferent a la que vivia la meva mare, doncs el seu pare era metge i no un industrial i estava molt pendent de les seves filles orfes.

8.- Saps quins eren els seus ideals polítics?

Sempre m'explicava que el seu pare veia a president Macià com un home molt d'esquerres i que no els hi agradava gens. No recordo que mai parlés favorablement de la generalitat, més aviat al contrari. Crec que els feia responsables de tota la situació que va viure desprès. Un dia es va enfadar amb mi perquè voli penjar uns pòsters del Macià i del Companys a la meva habitació. De totes maneres era un catalanista convençut, absolutament de dretes. També molt antifranquista.

9.- De què va treballar durant la guerra?

- El meu pare va treballar en una oficina durant casi tota la guerra, per enchufe. Això el permetia evitar d'anar al front i tenir accés a aliments.

10.- I què saps de la seva mobilització al front?

Per l'edat que tenia, 25 anys, era el candidat ideal per ser mobilitzat immediatament. Imagino que la gent que va estar a la guerra devien ser persones de entre 20 i 30 anys. (quan jo vaig fer el servei militar, recordo que passaves a la reserva a l'edat de 36). Quan finalment el van mobilitzar per anar al front, la guerra estava ja molt decantada cap el bàndol franquista i va decidir passar-se a les forces franquistes. Crec que és important veure que no tenia cap ideal cap un cantó ni cap a l'altre. Simplement estava en la zona roja, que era la "legal" al començar la guerra.

Crec que ell, com molta gent, només volia que s'acabés el malson i inicialment es veia a Franco com algú que era capaç de posar ordre.

11.- Com va ser el viatge cap al front?

Durant aquest viatge cap al front que, va fer amb més gent, ho va passar molt malament. Explicava que un company va morir de fred a Lleida i que amb la seva patrulla van estar deambulant molts dies entre camps i que passaven molta gana. Sempre explicava que un dia van anar a parar a una casa de pagès on els van acollir i que sempre recordarà aquell plat de sopa que li van donar com el menjar més deliciós de la seva vida.

12.- Saps alguna cosa sobre el fet de passar-se de bàndol?

- El procediment de passar-se a les forces enemigues és entregar-se a elles i passes automàticament a ser un presoner de guerra mentre algú no certifiqui la teva identitat i bona fe. La qüestió es que ell va anar a parar a un camp de concentració a Burgos, a la plaça de toros. Va estar allí força temps, fins que va aconseguir explicar als seus pares on era i ells van contactar amb un representant que la empresa (Manufactures Sampere) tenia allí. Aquest home va testificar a favor del meu pare i el van alliberar.

13.- Com va ser la seva arribada a casa després de tant temps?

- Va tornar a Barcelona i quan va arribar a casa, les seves germanes no el van deixar entrar de tant brut i ple de bitxos que anava. El van fer despullar i li van cremar la roba.

14.- I la seva família, on i com va passar la guerra?

- La família Izquierdo Sampere va passar la guerra a Barcelona, al seu pis de tota la vida del carrer Trafalgar. En aquella temps la tia Lola ja era monja però va deixar el convent momentàniament per evitar el risc de que li passés alguna cosa. Això era habitual per monges que eren de bona família. Ella va estar durant tota la guerra a casa del seus pares, fent-se passar per

minyona per que no poguessin identificar-la. En el pis del carrer Trafalgar van construir una habitació cega que el hi permetia amagar imatges o persones en cas de necessitat.

2.- Certificat de classificació de presos de Logroño

COMISIÓN CLASIFICADORA

DE

PRISIONEROS Y PRESENTADOS

LOGROÑO

Il que suscribe, Vocal Jurídico de la Comisión Clasificadora de Prisioneros y Presentacos de esta Plaza, y, como tal, Secretario de la misma,

te seguido en esta Comisión al prisionero Jaime Izquierdo

ha resultado éste clasificado en el Apartado A) como AFECTO al Glorioso Movimiento Nacional, debiendo por tanto, y por hallarse comprendido en reemplazos llamados a filas, ser puesto a disposición de la Caja de Recluta de Burgos para su destino a Cuerpo.

para que conste, y en cumplimiento de lo ordenado por el Exemo. Sr. General Jefe de la 6.ª Región Militar, expido el preserte que sello y firmo en Logroño a 20 de enero de 1938.

II Año Triunfal.

Filmado Mario Jiménez

Orenys de man 12-12-38 Irta. Maria aymerich Estimada Maria; He arrivat a aguest poble despres d'un bon viatje el cual l'he efectuat completa ment be. agui he trovat molts bons amies fa sigui d'oficials com de soldats els cual m'en afavorit en tot l'ho que han poquet. Crova mol a faltar progerte veure, dones a l'hora que l'escric escrivint, esteria amb tu en aquell monfador lan confortable. Eal com I he dit aguest mati l'escriuré cada dia, per esser l'unica manera de creure que encare L'estic explican tots els mes fats i pensaments. Despres de les impresions recullides m'en vaig molt content i musesgranie à salis fet pels prensaments que

Lu em dedicarás. Espero vindre promte fal com tu desittes. Est recordo continuament No fodré obvidar el més petit detall ten per temps que passi. Casi mai haix de miar la teva fotografia doncs et records completament! Quina Clástima no sabertoba dir res mes amb les costes qu'et voldria dir! Vensa una mica amb mi maria que so molt penso amb du. L'estimo molt

3.- Carta 21/12/1938

Con campaña 21-12-38 Estimadisma Mario, Shir Batallon 2ª Bompania 3ª División, Ten agreet beleft de Gleida hi E'escric solament agrustes rafles Despres eservié à oria. hi will comunican the agrain this ones experiented. le antes dit africire C.C.15.

a casa i lute uno altre carta, esplican-te lo pastat abir. La lute se la boronel Anoderto, Ete Coronel Froderto, Ete Coronel Fidel Ruis.

Et recordo continuament

Januarel

5ª Region Militar 28-1-09. Quandisima Maria; Despues de fanto Siembro de incomunica. ción forzosa, ahora tan pronto como lengo veasión para hacalo lo hago para repetite una ves mas lo mucho que encentra ba a falta l'il rator que pasaba escribiendote y ademas, lo mas importante para mi, que nunca, nunca, a pesar de hallaime fan apartado de li he dejado de recordante en ningun momento; no te puedes llegar la imaginar le que se encuentra a faltar a una persona querida en fodos los momen ments, one tambien bother, para one te den animot en lot primeros y poder relebrates untos los segundos. Estay muy consento un mi suerte, hallando en todas partes, they "Juenas bersonas", bomo podre olvidas numer a una mujer de una sada de "payes" que me dio de como durante 3 dias que permanelé escendido en una cueva y etra mujer del pueblode Juniosa que me escendió otros cuarto dias en su estable e at de Vilvestre Garcia que me facili. to Ital y un aval en el que havia constar mi aferción al Regimen 2 I aun itra; muy buena conmigo ymuy amable ira Fra, Esposa del Ministro de Obras Publicas Foro. Pelar eV. de Gena: a dicha La aprovehando las instruserones de tu Papa le escribé, contestandome muy pronte con una costa muy a fable en la que me decia, que a pasar cus mo me cono.

cia, creia tener ocasión de pacerlo "muy pronto" Lue habia indicado a du dr. esposo que me escribiera, y que por el solo he. cho de ser el prometido de la hija de tan Querido Durtor one consideraban desde el momento como uno de sus mejores amigos; adomás me envió un giro de 100. Has. La carta del de Ari. mistro mo he llegado a recibila no se si habra llegado despuís de mi salida de Logrono, ciudad donde esture en un campo de concentración duante 15 dies. Como veras mo me suedo quejar de mada, si no fuera el no poder verte Manana bédiré permiso al capitain del Deposito para llegarme unos momentos as Barce. lona. Ho estay del todo desanimado, pues segun me han informado es muy stisto y complaciente con el soldado. Espero verte para contante muchas cosas; instante por ins-Fante, rator burnos y malor; mis aleguas y mis penas; Convoimos la carida de Barcelona el mioma dia 25; organi. Zamos una manifestación por el pueblo siendo aclamados pol toros los habitantes. Sufristeis mucho! Feras lo bien que se está en la España Vacional! Dile a tu dapa que aque vodo es ordon, respeto de unos a etros, fodo el mundo trabaja, todo completamente diferente de la Lona roja. Da me figuro la alegria que tendria el dia que llegaron las fuersas del Generalisimo Franco. y bient. Para fi Maria, solo te quien desir que tengo muchisimas ganas de verte que si Divi quiere serà pronto gue nunca he dejado de quererte, como siempre te he quendo. Ti no viniese pronto, escribirál? Es quiero mucho Franco' Franco' Franco! arriba España

i Viva España! Viva Franco 52 Region Militar 6-2-39. Erreridisima Maria; Mucho me estra. na no reciba aun minguna carta Luya, Que mo recibes mis cartas? To te escribo cada dia. Hay seoun me han dicho muy pronto marcharé para el frente de Extremadura. L'endre fan mala suerte de morehan all ein receber conta luya? Fan ceroa que me encontraba ahora de casa después de la liberación de Barcelona, ahora me veo obligado ha apar-Farme mas. Me sale muy mal. Li per diera venir, aun que fliera un momento a verte. Escribe pronto, Li me marcho de agui ya te indicare tan prento como pueda donde me hallo Como que casi seguro se perderan muchas cartas me repites en tus próximas dado la que une contabas

Sa he visto en revistas la llega. da de las fuerzas liberadoras en Bancolona; Que gusto haber podido ser uno de tantos! Debia ser maravilloso. Tay a continuar contandote lo que feré mi campaña por el frente del Tegre. aquella moche del 25 de diciembre quando estabamos dormidos debian ser ya la una de la madulga. da, llegó una companía con todo sui Jefes y oficiales. Calcula el panico que cog involves of tal como lo temiamost por la mañana nos breguntan de que Brigada somos. Val contestar mosotros que la perdimos mos diferon que signiesemus. al principio fuimos con elles pero a medida que iban andando not fuimo resagando hasta que encontramos el momento de desaparecer. Entences principiamos a andar, andar, llegando muy cerea del bueblo de

uncora, donde encontramos una · (masia muy grande, les cuales una wer supieron muestras intenciones mos dieron un plato de col y para fa munea en mi vida comi unpla. to de cul y patata con mas gusto; durante fodo el dia solo habiamos comido unas pocas almendras y la mayor parte de ellas amangas, que nos regalaron en ops "masset" La huma gente de esta masia, los cuales rengo Ponushas gamas de ver una mes termi. mada la guerra, not indicaron donde se hallaban unas cuevas omy vouetas, donde frimos a pasar la moche despues de dannet weinte Ro de almentens. ali pasamos tres dias, haciendo esta combi. mación; comer almendras durante dia y formando un plato caliente por la moche tomo podras ver con este plan se podia resistir, pero llego un dia que la duena de la masia, en vista de que tardaban mucho en lle.

5th Megion Militar 2-3-39. III ano Trimfal Queridisima Mion; No se como, hacerlo para evitar que estes intranquila por mi culpa. Hoy recibo una postal fechada en 23-2, pidiendo noticias mias pues careces de ellas desde el día 10. Toto puedo decinte que no he dejado mi un solo dia de escribir te. Ja he recibido varias cartas tryas, por mo decir muchas; hoy recibi cuatro; me van llegando funto con las modernas varias de atrasadas las fechas de ellas son 7-2; 8-2; 13-2; 23-2; como veras de muy antiguas y otras relativamente mo demas. be mando la presente certificada, en vista de no poderlo haver por otro pascedimiento, el como nicar con seguridad mi estado. Ligo muy bien; pienso aun permanecer en esta hasta el 7 del cte fecha en que se celebraran muchas fiertas en commemoración del VII bentenano de los Jagrados Corporales. No sufras por mi, y tampores su Tapa y hermanos pues no merezco fanto. Tigo muy confis do esperando el felix dia que podré verte Maña na contestaré las cartas que recibi, las avales les completamente salisfecto, de todo lo bomito que me dices. No pude conseguir permis o bon lo que espero verte para contarte muchas, muchas evsas: Muchos becugados para lu invluidable ?a pa y hermanos. Un fuerte labrazo de Tizquiero

Gloria a los raidos We muy guaridisima Maria: Hoy recito una postal suja en la que me deces que no has recibido ninguna mia desde el dia 27 del hasado. En estos momentos, creo que ya habias recibido varias de mias, pues volve a reemprender mis cartas dan pronto como lle que a un puesto fijo Eodd mi preocupación esta enll dia que puede venir por esa; fan solo fuese un dia seria para mi la mas grande alegia que podian darme puel con elle hodria verte y decirte la mucho que he pensado en le y lo muchisimo que le quie

a pesar de que Surger si algun dia tengo alguna esperan La mucho me semo que aun me faltax comes bas funtes "chuscos" Lon, muy ricos, pero lampoco esta mal el pan de Barcelona. Digo que algun dia lengo mas esperan Las que otros, porque muchas veces las radios que hay en este campamento, o sean las radios "Deja" o "Toldado" ton le dan unas noticias fantasticas. Pero siempre hore mala sucrte no acierta ninguna, Prime ro que iriamos a Madrid, despues que a Guadalajara, y como sabes no se a cum. plide. Edmbien dijeron que se habian licenciado varias quintas entre las cuales esta incluida la mia; otra "bola" ahora dicen que si que con toda sequidad iremot a Madrid, para des-Bilar Jerá verdad ? Sigo muy bien descansando en este caserlo; me canso muy poco, practicando cho en la instrucción para hacer el papel